

U 9/2020 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan investointipankin tekemästä ehdotuksesta EU Covid-19-takuurahaston perustamisesta (EU Covid-19-takuurahasto)

Kristillisdemokraatit esittävät valiokunnan kannaksi, että Suomen ei ole tarpeellista osallistua Euroopan investointipankin (EIP) yhteyteen perustettavaan EU Covid-19-takuurahastoon.

Rahastolla on tarkoitus myöntää takauksia pankeille ja kansallisille erityisrahoituslaitoksille, vastatakauksia kansallisille takausohjelmille, tukea pk- ja midcap-yritysten maksuvalmiutta riskirahastojen kautta, ostaa katettuja velkakirjoja liikepankeilta sekä riskirahoittaa erityisesti lääkealan kasvuyrityksiä. Nämä takuurahaston eri instrumentit ovat osin epäselviä ja niiden tosiasiallinen hyöty suomalaisille yrityksille on kyseenalainen. Esimerkiksi riskirahastojen kautta tapahtuva maksuvalmiuden tukeminen jää toteutustavaltaan avoimeksi. Uusi rahasto ei myöskään paranna Suomen liikepankkien tai Finnveran kykyä tukea pk-sektoria tämän yleiseurooppalaisen takuurahaston turvin, vaan se kierrättää Suomen valtion vastuita EIP:n kautta. Asiantuntijakuulemisessa on tuotu ilmi, että rahasto onkin nähtävä Suomen osalta lähinnä eurooppalaisena solidaarisuushankkeena.

Rahaston myöntämiin takauksiin liittyy huomattavan korkea riski merkittävään määrään tappioita. Asiantuntijakuulemisessa on tuotu esille, että koronavirusi lisää Suomen valtion luottovastuutapahtumia voimakkaasti ilman uutta rahastoakin mm. Finnveran merkittävän suurten laivanrakennusteollisuuden takausten takia. Takausvastuun lisääminen tällaisella korkeariskisellä instrumentilla voi tuoda ongelmia tilanteessa, jossa luottotappioiden määrä kasvaa merkittävästi.

On myös mahdollista, että uuteen rahastoon pyritään siirtämään kansallisesti kaikkein ongelmallisimmat lainakanta, jolloin myös EIP:n toimintaan muodostuu maineriski. Toimintatapa poikkeaa voimakkaasti EIP:n aiemmasta tavasta hoitaa rahoitusta ja takauksia. Rahaston hallintaan tarkoitettujen osallistujien komitean osaamiselle riskien hallinnassa on pantava erityistä painoarvoa.

Perustettavan rahaston takuumalli on osin edelleen neuvottelujen alla mm. vastuiden kasvaminen tappioiden kattamisen myötä. Tämä on ongelmallista eduskunnan budjettisuvereniteetin kannalta, sillä vastuiden tulee olla tarkkarajaisia ja ennakoitavia.

Helsinki 6.5.2020

